**C U R T E A  D E  A P E L  N O R D**

Dosarul nr.21rji-218/25 Judecătoria Orhei sediul Central
1-24123014-03-21rji-17022025 Judecător Iurie Movilă

**D E C I Z I E**
În numele Legii
24 aprilie 2025

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi,
având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată Ghenadie Liulca
Judecători Aurelia Andronache, Ludmila Iarmaliuc

a judecat în lipsa părților, în ordine de recurs, recursul declarat de către condamnatul Vizitiu Daniel, împotriva încheierii Judecătoriei Orhei sediul Central din 30.12.2024, prin care a fost respinsă ca inadmisibilă plângerea înaintată în interesele condamnatului **Vizitiu Daniel** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ţinând cont de materialele prezentate instanței, pentru expunere asupra recursului, Colegiul, -

**C O N S T A T Ă:**

La 30.10.2024, condamnatul Vizitiu Daniel, a înaintat judecătorului de instrucție cerere împotriva administrației instituției penitenciare, referitor la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei sediul Central din 30.12.2024, a fost declarată ca inadmisibilă plângerea înaintată în interesele condamnatului Vizitiu Daniel împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

S-a explicat condamnatului Vizitiu Daniel că plângerea sa a fost declarată inadmisibilă deoarece nu a înlăturat neajunsurile constatate prin încheierea judecătorească, ceea ce nu exclude posibilitatea depunerii repetate a plângerii cu același obiect, dacă înlătură toate cerințele din încheierea judecătorului de instrucție.

Împotriva încheierii în cauză, a depus recurs condamnatul Vizitiu Daniel, solicitându-se admiterea recursului, casarea încheierii și remiterea cauzei spre rejudecare.

În motivarea recursului recurentul invocă, că hotărârea în cauză este neîntemeiată și pasibilă casării. Menționează, că s-a deținut în condiții precare.

Susține, că argumentele sale n-au fost luate în considerație de către instanța de fond și solicită reducerea pedepsei în conformitate cu prevederile art.473[2] Cod de procedură penală.

Potrivit art.447 alin.(1) CPP, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces*, alin.(2) stipulând, că *instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei*. Astfel, fiind numită cauza spre examinare pentru data de 24.04.2025 părților li-a fost comunicat despre acest fapt și despre dreptul de a depune referință. Referințe pe caz depuse n-au fost.

Verificând temeinicia argumentelor invocate în cererea de recurs în raport cu materialele prezentate și prevederile legii, Colegiul penal conchide necesitatea admiterii recursului, casarea încheierii și dispunerea rejudecării cauzei în prima instanță, în același complet de judecată, soluția fiind emisă conform dispozițiilor art.449 alin.(1) pct.2) lit.c) CPP, potrivit cărora, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: ...admite recursul, casând hotărârea, parțial sau integral, și ia una din următoarele soluții: *...dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare*.

Pentru a-și motiva soluția Colegiul penal reține, că la 30.10.2024, condamnatul Vizitiu Daniel, a înaintat judecătorului de instrucție cerere împotriva administrației instituției penitenciare, Penitenciarul nr.18 Brănești, referitor la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei sediul Central din 30.12.2024, a fost respinsă ca inadmisibilă plângerea înaintată de către condamnatul Vizitiu Daniel împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

În susținerea soluției adoptate Colegiul penal reține că, potrivit art.469 alin. (1) pct.171 ) Cod de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condițiilor de detenție a condamnaților.

Potrivit art. 473[2] alin. (1) Cod de procedură penală, plângerea împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile

condamnatului, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat, personal sau prin intermediul unui avocat, la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială se află instituţia penitenciară în care se deţine condamnatul, după caz, din care a fost eliberat. Alin. (2) al aceluiași articol prevede că, plângerea referitoare la condiţiile de detenţie menţionate la alin.(1) trebuie să conţină datele privind perioada şi locul detenţiei, precum şi descrierea detaliată a condiţiilor materiale care afectează grav drepturile condamnatului, cu solicitarea de a obliga administraţia instituţiei penitenciare să înlăture condiţiile materiale contestate. La plângere ***pot fi anexate*** explicaţiile altor condamnaţi sau preveniţi, copiile plângerilor anterioare, adresate administraţiei instituţiei penitenciare sau autorităţilor de supraveghere, şi răspunsurile lor, alte probe relevante. Concomitent cu depunerea plângerii, se expediază o copie a acesteia, cu anexarea materialelor respective, către organul care pune în executare sentinţa sau încheierea.

În corespundere cu alin. ($2^1$) din articolul nominalizat, în cazul în care plângerea depusă nu corespunde cerințelor prevăzute la alin.(2), judecătorul de instrucție stabilește condamnatului un termen rezonabil, dar nu mai mare de 30 de zile, pentru înlăturarea neajunsurilor.

Materialele cauzei denotă faptul că la data de 30.10.2024 în Judecătoria Orhei sediul Central a parvenit spre examinare plângerea condamnatului Vizitiu Daniel împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție. În motivarea plângerii condamnatul a indicat că, se deține în Penitenciarul nr. 18 Brănești în condiții de detenție precare. Acesta, a indicat că, s-a deținut în perioada detenției în condiţii de supraaglomerare, şi anume într-o încăpere care era destinată pentru 50 de condamnați se deținеau 80, veceul mic şi umed, mucegai, umezeală, în permanenţă insecte paraziţi.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei sediul Rezina din 31.10.2024, a fost stabilit petiționarului Vizitiu Daniel un termen de 30 de zile, pentru a-şi aduce plângerea cu privire la constatarea faptului detenției în condiții inumane şi degradante. S-a comunicat condamnatului Vizitiu Daniel despre necesitatea înlăturării neajunsurilor din prezenta încheiere și anume:

- să indice perioada și locul de detenției pentru care solicită reducerea termenului pedepsei;
- să descrie detaliat condițiile materiale care afectează grav drepturile condamnatului, cu solicitarea de a obliga administraţia instituţiei penitenciare să înlăture condiţiile materiale contestate;
- să anexeze probe relevante în susținerea plângerii înaintate (răspunsurile administrației instituției penitenciare la plângerile adresate cu privire la condițiile de detenței, după caz explicaţiile altor condamnaţi sau preveniţi).

S-a explicat condamnatului Vizitiu Daniel că dacă nu va înlătura neajunsurile din prezenta încheiere, plângerea se declară inadmisibilă.

La data de 12.11.2024, condamnatul a depus supliment la plângerea depusă împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție în care s-a aflat. În motivarea plângerilor a descris condițiile în care s-a deținut în penitenciarul nr.18 Brănești.

Ulterior, prin încheierea Judecătoriei Orhei sediul Rezina din 30.12.2024, a fost declarată inadmisibilă plângerea depusă de condamnatul Vizitiu Daniel împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului.

Raportând cadrul legal citat la Vizitiu Daniel în temeiul art. $473^2$ alin. ($2^2$) Cod de procedură penală. Or, la depunerea repetată a plângerii condamnatul Vizitiu Daniel s-a conformat prescripțiilor stipulate la art. $473^2$ alin. (2) Cod de procedură penală, indicând în **măsura posibilităților** și a cunoștințelor sale juridice locul detenției, precum și descrierea detaliată a condițiilor materiale care în opinia sa i-au afectat grav drepturile, astfel exponentul puterii judecătorești în mod pripit a constatat mecanismul juridic al admisibilității plângerii în condițiile în care Constituția RM consfințește în mod expres protecția și asigurarea accesului liber la justiție a oricărui subiect de drept în acest sens.

Constatarea judecătorului de instrucție privind necesitatea anexării la plângere a explicațiilor altor condamnați sau preveniți, copia plângerilor anterioare adresate administrației penitenciare sau autorităților de supraveghere, și răspunsurilor lor, precum și alte probe relevante, Colegiul penal o apreciază ca fiind pur declarativă, or, din interpretarea ad litteram a dispozițiilor art.$473^2$ alin. (2) Cod de procedură penală se constată că anexarea acestora nu este o obligație a condamnatului, ci reprezintă mai degrabă un drept discreționar al acestuia, ce rezultă din conjuncția „poate”.

Prin urmare, instanța de recurs analizând materialele cauzei penale, în raport cu lucrările instanței de fond și cu prevederile legale ce reglementează soluționarea plângerii împotriva administrației instituției penitenciare privind constatarea deținerii în condiții contrare art. 3 din CEDO și reducerea pedepsei, atestă că, instanța de fond eronat a dispus declararea inadmisibilității acestor solicitări, or, în susținerea poziției sale, instanța de fond nu a adus o argumentare clară, fermă și completă asupra concluziilor sale.

Instanța de recurs relevă că, cauza a fost examinată superficial, fără a cerceta minuțios sub toate aspectele circumstanțele cazului în raport cu motivele invocate de deținut. Or, elucidarea tuturor împrejurărilor menționate au o mare importanță la examinarea corectă a cauzei, ceea ce s-a omis, servind drept temei pentru anularea

încheierii atacate şi remiterea cauzei la o nouă reexaminare, în aceeași instanță, în același complet de judecată.

Reieșind din cele supra relatate, Colegiul statuează că concluziile incerte expuse de instanța ierarhic inferioară fără a se arăta o apreciere a argumentelor invocate de deținut constituie o nemotivare a hotărârii, iar nemotivarea hotărârii, prin prisma practicii CEDO se echivalează cu neexaminarea fondului cauzei. Reieșind din faptul că, erorile admise de către instanța de fond, nu pot fi reparate de către instanța de recurs, Colegiul penal va dispune rejudecarea cauzei în aceiași instanță, an același complet de judecată.

Potrivit art.444 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, hotărârile judecătorești pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond în cazurile în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii sau acesta este expus neclar, sau dispozitivul hotărârii redactate nu corespunde cu dispozitivul pronunțat după deliberare.

Raportând circumstanțele de fapt constatate din materialele cauzei, la prevederile legii citate, Colegiul Penal găsește recursul întemeiat, ori argumentele din recurs, la caz, își găsesc confirmare prin prevederile art.444 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, ori hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, fiind greșit aplicate prevederile art. $473^2$ alin. ($2^2$) Cod de pr.penală.

La rejudecarea cauzei instanța de fond urmează să soluționeze plângerea condamnatului Vizitiu Daniel , privind constatarea circumstanțelor prevăzute la art. art. $473^2$ -$473^4$ Cod de procedură penală în conformitate cu prevederile art. art. $473^3$ alin. (2), $473^3$ alin. (3), $473^4$ alin. (1)-(5) Cod de procedură penală, să se expună pe fiecare pretenție invocată de către condamnat, să soluționeze fondul plângerii privind constatarea circumstanțelor prevăzute la art. art. $473^2$ - $473^4$ Cod de procedură penală, respectiv, să înlăture lacunele comise, şi în dependență de probele acumulate, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate de către participanții la proces.

Reieșind din faptul că, erorile admise de către instanța de fond, nu pot fi reparate de către instanța de recurs, Colegiul penal va admite recursul și va dispune rejudecarea cauzei în aceiași instanță, în același complet de judecată.

Conducându-se de dispozițiile art.449 alin.(1) pct.2) lit.c) CPP, Colegiul penal,-

**D E C I D E :**

**A**dmite recursul declarat de către condamnatul Vizitiu Daniel, împotriva încheierii Judecătoriei Orhei sediul Rezina din 30.12.2024, prin care a fost respinsă ca inadmisibilă plângerea înaintată în interesele condamnatului **Vizitiu Daniel** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, cu casarea respectivei încheieri și remiterea cauzei la rejudecare de aceeași instanță, în același complet de judecată.

Prezenta decizie este irevocabilă.

Preşedinte de şedinţă: Judecător: Judecător:

Copia corespunde originalului.